

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы Советы
КАРАРЫ

15 ноябрь 2021 ел

№ 91

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы Әлмәт
шәһәре территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турындагы
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелек) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәр Советының 2020 елның 11 декабрдәге 15 номерлы «Әлмәт шәһәре» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләргә хәл итү буенча вәкаләтләрнең бер өлешен «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә тапшыру турында» гы карары, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының 2020 елның 11 декабрдәге 20 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы «Әлмәт шәһәре» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләргә хәл итү буенча вәкаләтләрне бер өлешен тапшыру турында Әлмәт шәһәр Советының тәкъдимен кабул итү хакында»гы карарлары нигезендә ,

Әлмәт муниципаль район Советы КАРАР КЫЛДЫ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турында Нигезләмәне расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда планнан тыш тикшерүләр үткөрү кирәклеген билгеләү өчен кулланыла торган мәжбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторларын расларга (2 нче кушымта).

3. Район башкарма комитетының Хокук идарәсенә (Ханнанова Ә. Б.) өлгә карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып чыгарырга, «Татарстан Республикасы Хокукый мәгълүматның рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация сайтында урнаштырырга.

4. Өлгә карар, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 6 бүлгә нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыкканнан соң, эмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмаган вакытта үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 6 бүлегенә нигезләмәләре 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны район Советының бюджет-финанс мәсьәләләре, салымнар һәм җыямнар буенча (А.И. Грушин), икътисадый үсеш, торак-коммуналь хужалык һәм муниципаль милек мәсьәләләре буенча (Мингазов И.М.) даими комиссияләренә йөкләргә.

Муниципаль район Башлыгы

Т.Д. Нагуманов

Татарстан Республикасы
Өлмәт муниципаль районы
Советының 2021 елның 15
ноябрәндәгә 91 номерлы
караы белән расланган
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Өлмәт шәһәре
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
нигезләмә

1. Гомүми нигезләмә

1.1. Өлеге Нигезләмә Өлмәт муниципаль районы территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданныр (алга таба – контрольдә тотылуы затлар) Өлмәт шәһәре территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларын һәм күрсәтелә торган хезмәтләренә (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба – департамент) тарафыннан башкарыла.

1.4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлегә (алга таба-контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар):

1) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе директоры;

2) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе директоры урынбасары;

3) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесенәң экологик күзәтчелек бүлегә житәкчесе;

4) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесенәң баш белгече;

5) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесенәң әйдәп баруы белгече;

6) «Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль бюджет учреждениесе белгече.

Департаментның күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкцияләре нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, №248-ФЗ Федераль закон һәм

башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга һәм жаваплылыкка ия.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Департамент үз эченә алган төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тотат:

1) якин-тирә территорияләренә карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренә мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле үтеп керүенә комачауламый торган киртәләренә урнаштыру буенча;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләренң, корылмаларның, башка диварларның, корылмаларның, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларының фасадларын карап тоту буенча;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус билгеләренә, язуларны карап тоту буенча;

- жир эшләрен гамәлгә ашыру буенча Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый актларында һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә ярашлы рәвештә бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашыру;

- биналарга һәм аларга керү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле керүләренә тәмин итү, жәяүлеләренң һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлыгын тәмин итү, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильлә төркемнәрен дә кертәп, жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында;

- аварияләр нәтижәсендә эшләр башкару турында департаментка Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый актларында билгеләнгән срокта хәбәр итү;

- төзекләндерү кагыйдәләре чикләнгән транспорт чараларын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яисә ремонт вакытында гомуми файдаланудагы транспорт чаралары территорияләрен пычратуга юл куймау, йөкләр ташыганда яисә төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә каплау булмаганда);

3) Әлмәт муниципаль районы территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен, бозларын һәм боз сөңгеләрен чистарту буенча чаралар үткәрүне контрольдә тотуны да кертәп;

4) Әлмәт муниципаль районы территориясен жәйге чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр;

5) махсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлыгының өстәмә мәжбүри таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) агач утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән бетерү (сүтү), агач һәм куакларны күчәрәп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (сүтелүгә рөхсәт) төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдыкларны жыю буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны урамда йөртү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә каралган башка төрләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүгә юл куймау турында таләпләр.

Департамент вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен контрольдә тотта.

1.7. Төзекләндерү элементлары астында хәзерге хәлдә декоратив, техник, планировка, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле җиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, корылмалар, корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәнлеген алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, майданнар, юллар, проспектлар, юл чатлары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт майданчыклары;

5) хайваннар өчен майданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

9) төзекләндерү кагыйдәләрендә күрсәтелгән башка объектлар.

Коймалар астында капкалар, калиткалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик коймалар һәм декоратив коймалар (коймалар) аңлашыла.

1.8. Департамент тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру, контроль объектларын исәпкә алу тәэмин ителә.

Департамент тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын әлеге Нигезләмә нигезендә билгеле бер куркыныч категориясенә кертү гамәлгә ашырыла.

2. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы белән идарә итү

2.1. Департамент зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында әлеге Нигезләмәнең 1.7 пунктында каралган мондый контроль объектлары “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә куркыныч категориясенә кертелергә тиеш.

2.3. Департамент тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын (алга таба – контроль объектлары) әлеге Нигезләмәнең 1.7

пунктында каралган куркынычның билгеле бер категориясенә керту төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль департаменты тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы нигезендә тиешле объектларны билгеле бер куркыныч категориясенә керту критерийлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Контрольлек объектларын хәвеф-хәтәр категорияләренә керту һәм бирелгән контроль объектларына куркынычлык категорияләрен үзгәртү Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән гамәлгә ашырыла.

Контроль объектлары департаменты тарафыннан куркыныч категорияләренә кертелгәндә кулланыла, шул исәптән:

- 1) күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрындагы белешмәләр;
- 2) контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез контроль чараларын гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан алына торган белешмәләр;
- 3) департаменттагы башка мәгълүматлар.

2.4. Департамент тарафыннан, бирелгән куркыныч категориясенә карап, планлы тикшерү чаралары үткөрү түбәндәге периодик белән гамәлгә ашырыла:

- 1) югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 2 елга бер тапкыр.;
- 2) урта куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 3 елга бер тапкыр.

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткөрелми.

Контроль объектларын түбән куркыныч категориясенә керту турында карар кабул итү таләп ителми.

2.5. Планлы контроль чараларның еллык планнарына тикшерү объектларына карата еллык планы гамәлгә ашыру елында соңгы планлы контроль чарасын уздыру тәмамланган көннән соң, түбәндәге категориягә кертелгән контроль объектлары өчен чор тәмамлана торган контроль чаралар кертелергә тиеш:

- 1) югары куркыныч - кимендә 2 ел;
- 2) уртача куркыныч - кимендә 3 ел.

Тикшерү объектларына карата алдан планлаштырылган контроль чаралар үткөрелмәгән очракта, юридик затның яисә гражданның контроль объектына милек хокукы барлыкка килү датасыннан бер ел узгач, ел саен контроль объектлары кертелергә тиеш, ә янәшәсендәге территорияләр очрагында - төзеклэндерү кагыйдәләре нигезендә якындагы территорияне карап тоту бурычы барлыкка килгән датадан.

2.6. Контрольлек объекты хокукына ия булучы сораы буенча, контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар, сорату кәргән көннән 15 көннән дә артмыйча, аңа контроль объекты бирелгән куркынычлык категориясе турында мәгълүмат, шулай ук мондый объектны билгеле бер куркыныч категориясенә керткәндә кулланылган белешмәләр бирә.

Контроль объектының хокукка ия булучы департаментка элек бирелгән контроль объектына куркынычлык категориясен үзгәртү турында гариза бирергә хокуклы.

2.7. Департамент хәвеф-хәтәр категорияләре бирелгән контроль объектлары исемлеген алып бара (алга таба – контроль объектлары исемлеге). Контроль объектларын тикшерү объектлары исемлегенә керту әлеге Нигезләмәнең 2.3 пунктында күрсәтелгән Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты күрсәтмәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Куркыныч категорияләре күрсәтелгән контроль объектлары исемлеге муниципаль район сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация

челтәрендә (алга таба –муниципаль район сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Контроль объектлары исемлеге түбәндәге мәгълүматны үз эченә ала:

1) контроль объектның идентификацияләүче мәгълүмат (контроль объектның урнашу урыны адресы, кадастр номеры (булса), башка билгеләр, контроль объектның идентификацияләүче;

2) бирелгән куркыныч категориясе;

3) контроль объектына куркыныч категориясенә бирү турында карар реквизитлары.

3. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычын профилактикалау

3.1. Департамент төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткөрү юлы белән дә, контрольне гамәлгә ашыра.

3.2. Профилактик чаралар Департамент тарафыннан контрольдә тотылуы затларның мәжбүри таләпләренә намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләргә бозуга һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләргә һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләргә контрольдә тотучы затларга житкерү, аларны үтәү ысулларына житкерү максатларында гамәлгә ашырыла.

3.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткөрү контроль чаралар үткөрүгә карата өстенлекле булып тора.

3.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздырганда контроль объектларының законда саклана торган законга зыян китерү куркынычы яисә мондый зыян китерү ачыктан-ачык куркыныч булуы ачыкланган очракта, контроль чараларын гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат, кичекмәстән әлеге хакта мәгълүматны контроль чаралар уздыру турында карар кабул итү өчен Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгына (башлыгы урынбасарына) жиберә.

3.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль департаментын гамәлгә ашырганда түбәндәге профилактик чаралар төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) мәгълүмат житкерү;

2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;

3) кисәтүләр игълан итү;

4) консультацияләү;

5) профилактик визит.

3.6. Мәгълүмат бирү муниципаль район сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә, массакүләм мәгълүмат чараларында тиешле белешмәләргә урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләргә үтәү мәсьәләләргә буенча департамент тарафыннан дөүләт мәгълүмат системаларында (алар булган очракта) һәм башка рәвешләрдә контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша гамәлгә ашырыла.

Департамент муниципаль район сайтының контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлегендә «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 ел, № 248-ФЗ Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган мәгълүматларны урнаштырырга һәм аларга ярдәм итәргә бурычлы.

Департамент шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында, аларның куркыныч критерийларына туры килүе турында, шулай ук контроль объектларына карата үткәрелә торган контроль чараларының төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирергә хокуклы.

3.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү уздырылган контроль чаралар һәм аларның нәтижеләре турындагы мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән департамент тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләре буенча ел саен төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләрен үз эченә алган доклад эзерләнә. Әлеге доклад, хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр, муниципаль район сайтының контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлегендә урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү чараларын күрү тәкъдиме департаментның мәжбүри таләпләрне бозуга эзерләнә торган таләпләре яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе турында мәгълүматлар расланмаган очракта, контрольдә тотыла торган затка игълан ителә.

Кисәтүләр әлеге белешмәләрне алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгы (урынбасары) тарафыннан игълан ителә (имзалана). Кисәтү язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотыла торган зат адресына жиберелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турындагы кисәтү Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.151 номерлы «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында» боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләр теркәү номеры бирелгән кисәтүләргә исәпкә алу журналында теркәлә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү департаменты игълан иткән очракта, контрольлек итүче зат күрсәтелгән кисәтүгә карата каршылык бирергә хокуклы. Кисәтүгә карата каршылык Департамент тарафыннан алынганнан соң 30 көн эчендә карала. Каршылыктарны карау нәтижәсендә контрольдә тотучы затка язмага яки электрон документ формасында җавап жиберелә. Каршылык белән килешмәгән очракта җавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

3.9. Контрольлек итүче затларга консультация бирү телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткәру барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат муниципаль район сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;

3) контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;

4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукый актлар турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү Департамент тарафыннан контроль чаралар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотучы затларга телдән консультация бирү шулай ук граждандарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.10. Язма рәвештә консультация контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан түбәндәге очрақларда гамәлгә ашырыла:

1) контрольлек итүче зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмага җавап бирү турында язма сорату тәкъдим ителгәндә;

2) консультациялар бирү вакытында телдән бирелгән сорауларга җавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга җавап бирү өчен өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп ителә.

Консультация бирүне гамәлгә ашырганда контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә керү мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

Төгәл контроль чараны, вазыйфаи затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтиҗәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка әверелгән мәгълүмат консультацияләү барышында мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында департамент тарафыннан файдаланыла алмый.

Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләр исәпкә алу журналы алып барыла.

Департаментка контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк мөрәҗәгәтләре кергән очракта, консультация бирү муниципаль район сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлек урнаштыру, вазыйфаи зат кул куйган язма аңлатма бирү юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.11. Профилактик визит контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элементдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә йә үз карамагындагы контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийларына туры килүе, риск категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысуллары, шулай ук контроль объектларына карата, аларны риск категориясенә кертүдән чыгып, контроль чараларының төрләре, эчтәлегә һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Профилактика визиты барышында контрольлек итүче зат тарафыннан алынган аңлатмалар тәкъдим итү характерына ия.

Мәжбүри профилактик визит югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотылучы затларга карата үткәрелә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында контрольлек итүче затка, аны үткөрү датасына кадәр биш эш көнөннөн дө соңга калмыйча, контрольлек итөргө вәкаләтле вазыйфаи зат хәбәр ителә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында хәбәрнамә язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында хәбәрнамә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» Федераль законның 21 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә контрольдә тотучы зат адресына жиберелә.

Контрольлек итүче зат, аны үткөрү датасына кадәр өч эш көнөннөн дө соңга калмыйча, бу хакта департаментка хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактика визитын үткөрү вакыты контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә һәм бер эш көнөннөн дө артмаска тиеш.

4. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләр башкару

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда департамент тарафыннан күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) күчмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмага аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында белешмәләргә, шул исәптән ведомствосына мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән) үтөлешен күзәтү, шулай ук «Интернет» челтәреннән алынган мәжбүри таләпләрне, дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы белешмәләргә үтү кысаларында контрольлек итүче затлар тарафыннан бирелә, фото - һәм кино төшерү, видеоязма функцияләргә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимында эшләүче техник чараларын кулланып алынган белешмәләр » ;

6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

Өлеге пунктта каралган тикшерү чаралары һәм контроль гамәлләр төрләргә өлеге чаралар кысаларында конкрет контроль объектының өлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы нигезендә билгеле бер куркыныч категориясенә кертелүенә бәйле рәвештә дифференцияләнми.

4.2. Мәжбүри таләпләрнең үтөлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү Департамент тарафыннан контрольдә тотылуы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

4.3. Өлеге Нигезләмәнең 4.1 пунктындагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планлы һәм планнан тыш чаралар формасында үткәрелә.

4.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планлы тикшерү чаралары үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;

4.5. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планнан тыш тикшерү чаралары үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- 6) күчмә тикшерү.

4.6. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чаралар үткөрү өчен нигез булып тора:

1) гражданның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларынан мәгълүмат килгәндә, департаментта закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чараларны үткөрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез, шул исәптән башка контрольдә тотыла торган затларны да кертәп, шундый белешмәләр алу;

2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;;

3) контроль чаралар үткөрү планына кертелгән контроль чараларны үткөрү срокларының житүе;

4) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

5) прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

6) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы чыккач – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел.

4.7. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары Әлмәт муниципаль районы Советы карары белән расланган (№2 кушымта).

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге муниципаль район сайтының контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлегендә урнаштырыла.

4.8. Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының контроль чарасы үткөрү турында боерык нигезендә үткәрелә.

4.9. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, яки мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы расланган индикаторлар нигезендә контроль чарасын уздыру өчен нигез була торган контроль зат эшчәнлеге параметрын билгеләгән очракта, мондый

боерык контроль чарасын үткөрү өчен нигез булып тора торган вазыйфаи затның контроль чарасын үткөрү турында тәкъдиге нигезендә кабул ителә.

4.10. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затларның вазыйфаи затлары тарафыннан «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда тикшереп торуну гамәлгә ашырырга уздырыла.

4.11. Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вазыйфаи затлар тарафыннан тикшереп торырга вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә.

4.12. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда Департамент бу документлар һәм (яки) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада булган башка органнардан документлар һәм (яки) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) соратып алына торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дөүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнарыннан яисә дөүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмаларга тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда соратып алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүмат булган оешмалар исемлегендә билгеләнгән, шулай ук «Дөүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында дөүләт контролен, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 06.03.2021 елның 338 номерлы карары белән расланган дөүләт контроле, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда контрольлек белешмәләре булган башка органнардан контроль органнары тарафыннан алына торган документларны һәм белешмәләрне ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек итү кысаларында бирү кагыйдәләре.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшкуарларга һәм гражданнарга карата планлы контроль чаралар, чираттагы календарь елына планлы контроль чаралары үткөрү планын формалаштыру кагыйдәләре нигезендә эшләнә торган еллык планнар, аны прокуратура органнары белән килештерү, кертү һәм аннан контроль чараларын төшереп калдыру кагыйдәләре нигезендә, «Чираттагы календарь елына планлы контроль (күзәтчелек) чараларын уздыру планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа кертү һәм аннан ел дэвамьнда контроль чараларын төшереп калдыру тәртибе турында» 2020 елның 31 декбарендәге 2428 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән расланган, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

4.14. Шәхси эшмәкәр, контрольдә тотылучы затлар булган граждан һөжүм иткән очракка карата департаментка контроль чара уздырганда булу мөмкинлеге булмау турындагы мәгълүматны тапшырырга хокукы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру индивидуаль эшкуар, гражданның департаментка (эмма 20 көннән дэ артаган) әлеге мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле срокка департамент тарафыннан күчерелә, бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

1) контрольдә тотылучы затның яисә аның вәкиленең булмавы, контрольлек чарасын үткәргәндә мөжбүри таләпләрне үтәүне контрольдә

тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат бәяләвенә комачауламый, контрольдә тотучы затка тиешле рәвештә контроль чарасын үткөрү турында хәбәр ителгән очракта, контроль чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне үтәүне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан бәяләүгә комачауламый;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең яисә фактта зыян китерүнең турыдан-туры янавы билгеләре булмау;;

3) контрольдә тотылуы затның (контрольдә тотучы затның авыруы, аның командировкасы һ.б.) булмау өчен җитди сәбәпләр бар.

4.15. Күчмә тикшерүне үткөрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатътән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткөрү вакыты оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә җитештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Контроль чаралар үткөрүнең барлык очраklarында да контроль гамәлләрне башкаруга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга җәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләү өчен контроль чаралар үткөрү өчен, контроль чараны үткөрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар уздырган фотосъемка, аудио- һәм видеоязма, геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр үткөрү һәм өлгеге максатлар өчен кулланылган техник чаралар турындагы мәгълүмат тикшерү чарасы нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль эш нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

4.17. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга җаваплылыкка җәлеп итү турындагы мәсьәләне карау һәм (яисә) департамент тарафыннан «Россия Федерациясендә дөүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чараларны куллану өчен мәгълүмат җибәрү керә.

4.18. Контрольгә зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, тикшерү чарасы тәмамланганнан соң актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка кушылырга тиеш. Тикшерү чараларын үткәргәндә тугырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контроль чара үткөрү урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чарасы акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына җибәрелә.

4.19. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында урнаштырыла.

4.20. Контроль-контроль алып барырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольдә тотыла торган затлар турында мәғлүмат, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү, дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкаруны электрон рәвештә тәэмин итә торган мәғлүмат системаларының мәғлүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша, контрольдә тотыла торган затларга җиткерү, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрне күрсәтү, дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә мәғлүмат системаларының мәғлүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша җиткерү юлы белән гамәлгә ашырыла, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәғлүмат системасы аша һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкаручы, контрольлек итүче зат булып торучы граждандан, үзенә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар кылган гамәлләр, кабул ителә торган карарлар турында, аның гамәлләре һәм документларны кәгазьдә җибәрү зарурлыгы турында Департамент адресына хәбәр җибәргән яисә Департаментта контрольләнүче затның электрон почта адресы турында мәғлүмат булмаган очракта, хәбәрнамәне кәгазьдә җибәрү юлы белән, контрольдә тотылуы затның электрон почтасы аша, әгәр зат Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасына ия булмаса, документларны электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша. Граждандан департаментка күрсәтелгән документларны кәгазьдә җибәрергә хокукы.

2023 елның 31 декабрена кадәр контрольдә тотучы затка контрольдә тотылырга тиешле вазыйфаи затлар тарафыннан кылына торган гамәлләр, кабул ителә торган карарлар турында хәбәр итү, департаментның контрольдә тотучы затына документлар һәм белешмәләр җибәрү, контрольдә тотылуы затка электрон формада хәбәр итү яки контрольдә тотучы зат сорауы буенча мәғлүмат бирү мөмкинлеге булмаган очракта, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.21. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтиҗәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 - 40 статьяларында һәм әлегә Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять җибәрергә хокукы.

4.22. Контроль чара уздырганда мәҗбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәҗбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокукы.

4.23. Мәҗбүри таләпләрне бозуларны контрольдә тотучы затның Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә департамент (вәкаләтле вазыйфаи зат) тарафыннан тикшереп торылуы ачыкланган очракта түбәндәгеләр тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм граждандан, оешмалар игътибарына

закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында һәм аны булдырмау ысуллары турында мәгълүмат житкерү буенча, әгәр контроль чараны үткәргәндә гражданның, контроль объектка ия булган һәм файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлегә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы яисә мондый зыян китерелгән очракта, аны булдырмау ысуллары булу турында мәгълүматны турыдан-туры житкерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка җәлеп итү чараларын күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, башка чаралар үткөрү турындагы мәсьәләне карарга.

4.24. Контрольлек итүче вазыйфаи затлар, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданның белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль чара үткөрү барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка җаваплылык каралган закон таләпләрен бозуны контрольдә тоту кысаларында тикшерү чарасы үткөрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар әлегә актының күчәрмәсен тиешле җаваплылыкка тартуға вәкаләтле хакимият органына юллайлар.

5. Контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

5.1. Контроль алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелегә) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

5.2. Контрольләнгән торган затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;

2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;

3) контроль чаралар кысаларында контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

5.3. Шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып, шикаятьне карап тикшерүгә вәкаләтле органга тапшырыла.

Дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясә законнары таләпләрен исәпкә алып, файдаланусыз бирелә. Тиешле шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан шикаятьтә (документларда) дәүләт яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрнең булу-булмавы турында алдан хәбәр итеп шәхси кабул итү вакытында тапшырыла.

5.4. Аның вазыйфаи затларын хәл итүгә, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан карала.

5.5. Аның вазыйфаи затларын хәл итүгә, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять, контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Департамент күрсәтмәсенә шикаять контрольдә торучы зат күрсәтмә алган вакыттан алып 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогының нигезле сәбәпләре аркасында шикаять бирү вакыты чыккан очракта, шикаятьне бирүче затның үтенечнамәсе буенча әлеге срок Департамент тарафыннан (шикаятьне карап тикшерүгә вәкаләтле вазыйфаи зат) торгызылырга мөмкин.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча карар кабул ителгәнче аны тулысынча яисә өлешчә чакыртып ала. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибәрү рөхсәт ителми.

5.6. Аның вазыйфаи затларының карарына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять аны теркәгән көннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аны карау өчен башка органнар карамагында булган белешмәләр алу таләп ителгән очракта, шикаятьне карау срогы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан 20 эш көненә озайтылырга мөмкин.

6. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан билгеләнеше

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан билгеләнеше, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр «Экология һәм төзекләндерү департаменты» муниципаль-бюджет учреждениесә тарафыннан раслана.

Татарстан Республикасы Өлмөт муниципаль районы Өлмөт шөһөре территориясендө төзеклөндөрү өлкөсендө муниципаль контроль турында нигезлөмөгө 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Өлмөт муниципаль районы Өлмөт шөһөре территориясендө төзеклөндөрү өлкөсендө муниципаль контрольне гамөлгө ашырганда аерым куркыныч категориясенө кертү критерийлары

1. Контроль объектларын билгелөнгөн куркыныч категориясенө кертү куркыныч күрсөткөченөң нинди булуына карап гамөлгө ашырыла:

Куркыныч күрсөткөчө 6 дан артык булган контроль объекты югары куркыныч категориясенө керө;

Куркыныч күрсөткөчө 4 тән 6 кешегө кадәр булганда - урта куркыныч категориясенө;

Куркыныч күрсөткөчө 2 дән 3 кешегө кадәр булганда - уртача куркыныч категориясенө;

Куркыныч күрсөткөчө 0 дән 1 гө кадәр булганда - түбөн куркыныч категориясенө.

2. Куркыныч күрсөткөчө түбөндөгө формула буенча исәплөнө:

$$K = 2 \times V_1 + V_2 + 2 \times V_3, :$$

K – куркыныч күрсөткөчө;

V_1 - закон көченө кергөн ике календарь ел эчендө, алдагы елларда контрольлек объекттын билгеле бер куркыныч категориясенө кертү турында карар кабул ителө (алга таба-эшчәнлекне куркыныч категориясенө кертү турында карар), административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.4.1 статьясында каралган административ хокук бозулар турында контроль органы тарафыннан төзелгөн беркетмөлөр буенча чыгарылган административ хокук бозу кылган өчен административ жөза билгелөү турында карарлар;

V_2 - контроль объекттын куркыныч тегориясенө кертү турында карар кабул ителө торган елга кадөрге ике календарь ел өчен законлы көченө керүчөлөр саны, контроль органы тарафыннан төзелгөн административ хокук бозулар турындагы беркетмөлөр буенча чыгарылган Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 7.21-7.23 статьяларында, 9.16 статьясындагы 4 һәм 5 өлөшлөрендө, 19.7 статьясында каралган административ хокук бозулар кылган өчен контрольдө тотыла торган затка (аның вазыйфаи затларына) административ жөза билгелөү турында карарлар кабул ителө.

V_3 - законлы көченө кергөн ике календарь ел эчендө, контроль орган тарафыннан төзелгөн административ хокук бозулар турында беркетмөлөр буенча чыгарылган Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлөшөндө каралган административ хокук бозуны кылган өчен контроль затына (аның вазыйфаи затларына)

административ жэза билгеләү турында эшчәнлеге куркыныч категориясенә кертү турында кабул ителгән карарлар саны.

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районы
Советының 2021 елның 15
ноябрәндәге 91 номерлы
караы белән расланган
2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Әлмәт шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда планнан тыш тикшерүләр үткөрү кирәклеген билгеләү өчен кулланыла торган мәжбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторлары

1. Яқын территориядә яисә гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүп-чар һәм житештерү һәм куллану калдыклары булу.

2. Яқындагы территориядә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, агач һәм куакларның кисү калдыклары барлыгы.

3. Торак булмаган биналарның, тезелмәләргә, корылмаларның фасадларында, башка диварларда, биналарда, корылмаларда, корылмаларда, шулай ук төзекләндерүгә башка элементларында һәм жәмәгать урыннарында үз белдәге белән ясалган язучулар яисә рәсемнәр булу.

4. Яқын-тирәдәге территорияләрдә гражданның иреккә һәм куркынычсыз үтүгә каршылык тудырган булуы.

5. Биналар, корылмалар түбәләрендә тамырлар булу.

6. Халыкның азмобиль төркемнәренә мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына иреккә керүгә комачаулы торган киртәләр булу, халыкка социаль хезмәт күрсәтү.

7. Инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәккә мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгаларны, язучуларны юк итү яисә зарарлау.

8. Жир эшләрен аларны гамәлгә ашыруга рәхсәтсез йә мондый рәхсәтнең гамәлдә булу срогын арттырып гамәлгә ашыру.

9. Биналарга һәм аларга керү юлларына иреккә керү өчен, шулай ук ишегалларына иреккә керү өчен, жәяүлеләргә куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильлә төркемнәрен дә кертәп, жәяүлеләр хәрәкәтен имин итү өчен жир эшләрен башкарганда каршылыктар тудыру.

10. Төзекләндерү кагыйдәләре чикләнгән газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә транспорт чараларын урнаштыру.

11. Агачларны һәм куакларны күчәрәп утыртуга рәхсәтсез агач һәм куакларның төшләре, утырту яисә күчәрәп утырту бары тик шундый документлар нигезендә башкарылырга тиешле очрактарда төшләре, агачлар һәм куакларны утырту.

12. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын коткару.